Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ψυχολογίας
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
http://www.centerschoolpsych.psych.uoa.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: Χρυσή (Σίσσυ) Χατζηχρήστου, Ph.D., Καθηγήτρια Σχολικής Ψυχολογίας & Διευθύντρια ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία», ΕΚΠΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Δρ. Θ. Υφαντή, Επίκ. Καθ. Κ. Λαμπροπούλου, Δρ. Β. Νικολοπούλου, Δρ. Π. Λιανός, Υποψ. Δρ. Γ. Γεωργουλέας, Υποψ. Δρ. Δ. Αθανασίου, ΜΑ Α. Γιαννακοπούλου

«Διαδρομές ΙΙ» (2024-2025)

Δράση Δικτύωσης εκπαιδευτικών κοινοτήτων/φορέων για την προαγωγή του θετικού κλίματος και την ενίσχυση των θετικών συμπεριφορών και σχέσεων στη σχολική κοινότητα

Ενημερώνοντας την τάξη μας για τη Δράση

«Με την τάξη μας θα συμμετάσχουμε στην δράση **Διαδρομές** που διοργανώνεται από το Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου θα μας δίνεται η ευκαιρία να κάνουμε κάποιες **δραστηριότητες με σκοπό να ενισχύσουμε τις δυνατότητες που έχουμε ως άτομα και ως ομάδα και να προσπαθούμε να βελτιώνουμε ό,τι μας δυσκολεύει.**
Παράλληλα στην ίδια δράση **συμμετέχουν και άλλα σχολεία με τα οποία θα «συναντιόμαστε διαδικτυακά» μέσα από τα έργα που θα δημιουργούμε στις δραστηριότητες που θα κάνουμε στην τάξη** και θα συζητούμε σχετικά.
Περίπου στο τέλος κάθε μήνα, όταν θα ολοκληρώνεται κάθε ενότητα θα αξιοποιούμε μια διαδικτυακή πλατφόρμα όπου **θα μπορούμε να δούμε έργα άλλων τάξεων** και να αναρτήσουμε και τα δικά μας.
Η δράση **λέγεται Διαδρομές γιατί στο τέλος κάθε ενότητας** (κάθε μήνα δηλαδή και μέχρι τον Απρίλιο) θα έχουμε τη δυνατότητα να **αξιοποιούμε την διαδικτυακή πλατφόρμα δημιουργώντας «διαδρομές» που συνθέτουν την αναπαράσταση μιας πόλης.**

Πώς;

Όταν ολοκληρώνεται κάθε ενότητα θα μπορούμε να αναρτούμε στην πλατφόρμα υλικό από τη συνεργασία μας στην τάξη και να δούμε έργα άλλων τάξεων που εργάστηκαν με όμοιο τρόπο στις αντίστοιχες ενότητες. **Κάθε ενότητα θα είναι και ένα κτίριο (π.χ. σχολείο), ώστε σιγά σιγά να συνδημιουργήσουμε όλα τα σχολεία/τάξεις μαζί, μια πόλη** με τα επιμέρους στοιχεία της σε μια κοινή διαδρομή συζητήσεων, προβληματισμών και γνώσεων».

© Διαδρομές ΙΙ, Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ (2024-2025)

Θεματική Ενότητα 1

Συνεκτικότητα-Στοχοθεσία

Σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι ο εντοπισμός των αξιών της ομάδας που είναι σημαντικές για όλα τα μέλη της και των συμπεριφορών που εξυπηρετούν τις συγκεκριμένες αξίες. Στην παρούσα ενότητα εντοπίζονται θετικές συμπεριφορές στην τάξη και συμπεριφορές που δυσκολεύουν, ώστε να συνδιαμορφωθεί η κοινή στοχοθεσία της τάξης.

1η Δραστηριότητα
«Εμείς, η τάξη μας»

Σκοπός

- Οι μαθητές/τριες να συναποφασίσουν τις κοινές αξίες που μοιράζονται ως ομάδα και σχετίζονται με τους τρόπους που διαμορφώνουμε τη συμπεριφορά μας.

Διαδικασία

Ανακοινώνουμε το σκοπό της δραστηριότητας

Θα συζητήσουμε ιδέες και προτάσεις για το πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε μια ομάδα-τάξη έτσι, όπως τη θέλουμε μέσα από τη συμπεριφορά μας και τις ενέργειές μας.

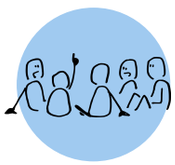

Στην ολομέλεια της τάξης

Πριν αποφασίσουμε τί είναι σημαντικό για την τάξη μας, ας σκεφτούμε γενικά:

- Τί είναι αυτό που είναι σημαντικό για τη ζωή των ανθρώπων; Ποιες είναι δηλαδή οι αξίες που μας συντροφεύουν και μας καθοδηγούν στις επιλογές μας;

  - Εξηγούμε ότι αντίστοιχα υπάρχουν και κοινές αξίες σε μια τάξη, γιατί είμαστε μια ομάδα, όπου οι αξίες μάς βοηθούν να νιώθουμε στην τάξη μας όμορφα και να εξελισσόμαστε. Αρχικά εντοπίζουμε τι είναι σημαντικό για την τάξη μας.

  - Επίσης, εξηγούμε στους/στις μαθητές/τριες πως είναι σημαντικό να προσπαθούμε να συμπεριφερόμαστε με τρόπο που ανταποκρίνεται σε αυτό που θέλουμε και είναι σημαντικό για τη ζωή μας,-τις αξίες μας. Οι συμπεριφορές αυτές μπορεί να είναι θετικές, δηλαδή να εξυπηρετούν μια επιθυμητή λειτουργία της ομάδας, όπως τον σεβασμό και την αποδοχή, να νιώθουμε καλά στην ομάδα μας και ότι όλοι μαζί με κάποιον τρόπο συνδεόμαστε ως ομάδα/ τάξη. Κάποιες συμπεριφορές μας όμως, μπορεί να μας δυσκολεύουν, να προκαλούν δυσάρεστα συναισθήματα και να νιώθουμε ότι εμποδίζουν τις δυνατότητές μας να εξελιχθούμε στο πλαίσιο της ομάδας μας.

© Διαδρομές ΙΙ, Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ (2024-2025)

Βήμα 1

Σε μικρές ομάδες

Χωρίζουμε την τάξη σε μικρές ομάδες, μοιράζουμε το Έντυπο 1 και τους ζητούμε να συζητήσουν και να καταγράψουν:

- Τί θεωρούμε σημαντικό για την ομάδα - τάξη μας, δηλαδή ποιες είναι οι αξίες της τάξης μας;

Ενθαρρύνονται έννοιες που αφορούν σε θέματα που είναι σημαντικά για την τάξη-ομάδα μας, που είναι πολύτιμες για εμάς/έχουν αξία και αποτελούν βασική προϋπόθεση ώστε να συνυπάρχουμε ως ομάδα (π.χ. να υπάρχει συνεργασία, να είμαστε χαρούμενοι, να σεβόμαστε ο ένας τον άλλον, να νιώθουμε ασφαλείς).

- Θετικές συμπεριφορές στην τάξη και συμπεριφορές που δυσκολεύουν την τάξη μας.
- Στο τέλος οι μαθητές/τριες καταγράφουν κάποιες σκέψεις συνολικά από τη διαδικασία

Βήμα 2

Στην ολομέλεια της τάξης

Κάθε μικρή ομάδα καλείται να παρουσιάσει ό,τι κατέγραψαν τα μέλη της.

Άξονες Συζήτησης

- Για ποιους λόγους είναι σημαντικές οι αξίες σε μια ομάδα που συνεργάζεται για να πετύχει τον σκοπό της;
- Πώς μπορεί να συνδέονται οι αξίες της τάξης μας με την καθημερινότητά μας π.χ. για να υπάρχει συνεργασία, σεβασμός κ.λπ., τι χρειάζεται να προσπαθήσουμε ως ομάδα;
- Τί μπορεί να μας οδηγήσει στο να παρουσιάζουμε μια δύσκολη συμπεριφορά; Για ποιο λόγο μπορεί να «ξεφύγει»;
- Πώς νιώθουμε, όταν εκδηλώνονται δύσκολες συμπεριφορές στην τάξη;
- Με ποιον τρόπο μπορεί ο/η καθένας/μία να συμβάλλει στην εξέλιξη της ομάδας μας «όπως τη θέλουμε», σύμφωνα δηλαδή με τις αξίες της τάξης μας;

© Διαδρομές ΙΙ, Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ (2024-2025)

Έντυπο 1

Τί είναι σημαντικό για την τάξη μας ως ομάδα ώστε να νιώθουμε καλύτερα και να εξελισσόμαστε;

Θετικές Συμπεριφορές

Ποιες είναι οι θετικές συμπεριφορές στην τάξη μας;

Συμπεριφορές που δυσκολεύουν

Ποιες είναι οι συμπεριφορές που μας δυσκολεύουν στην τάξη μας;

Ποιες είναι οι σκέψεις μας για την τάξη μας μετά από τη συζήτησή μας αυτή;

Έντυπο 1α

Οι μονα-δικοί μας στόχοι
Θέτοντας στόχους και παρακολουθώντας την πορεία

Διαδικασία

Με βάση τη δραστηριότητα 1 ζητούμε από τους/τις μαθητές/τριες να επιλέξουν/ψηφίσουν:

- Τον βασικό στόχο της τάξης για τη φετινή χρονιά και πώς μπορεί να επιτευχθεί.

Οι μαθητές/τριες επιλέγουν και συναποφασίζουν δύο-τρία θετικά στοιχεία της τάξης που χρειάζονται ενίσχυση και δύο-τρία στοιχεία που τους/τις δυσκολεύουν και χρειάζονται βελτίωση για την επίτευξη του στόχου.

- Στη συνέχεια εντοπίζουν τρόπους, με τους οποίους θα μπορούσαν ατομικά ή ως ομάδα να ενισχύσουν τις θετικές συμπεριφορές που επέλεξαν ή να μειώσουν τις συμπεριφορές εκείνες που τους/τις δυσκολεύουν.

Θέτοντας Στόχους

- Καταγράφουμε τις απαντήσεις των μαθητών/τριών και στη συνέχεια συνδιαμορφώνουμε έναν πίνακα (π.χ. σε ένα χαρτόνι κανσόν ή ψηφιακή επεξεργασία και εκτύπωση διαμορφωμένη από ομάδα μαθητών/τριών με βάση τα σχόλια όλων των μαθητών/τριών του τμήματος) [Βλ. Έντυπο 1α].

Παρακολουθώντας τους στόχους μας:

- Ο πίνακας αναρτάται στην τάξη μας και αποτελεί σημείο αναφοράς κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας για την υπενθύμιση της επίτευξης του στόχου και της διαδικασίας. Π.χ. επαινούμε – ενθαρρύνουμε τις θετικές συμπεριφορές που παρατηρούμε στους/στις μαθητές/τριες ατομικά ή και στην ομάδα τάξη και όταν παρατηρούνται συμπεριφορές που δυσκολεύουν υπενθυμίζουμε τους τρόπους που έχουμε συμφωνήσει ότι θα τις διαχειριζόμαστε.
- Στο τέλος περίπου κάθε μήνα ενημερώνουμε τους/τις μαθητές/τριες ότι θα συζητούμε μαζί τους για την πορεία των στόχων μας

Άξονες Συζήτησης

- Σε ποιο βαθμό επετεύχθη ο στόχος μας; Μπορούμε να προτείνουμε μια «ψηφοφορία» του βαθμού επίτευξης.
- Τί άλλο θα μπορούσαμε να κάνουμε, για να βελτιώσουμε τη συμπεριφορά μας για την επίτευξη του στόχου;
- Υπάρχουν άλλες προτάσεις, δράσεις κ.λπ. που θα μπορούσαν να αναλάβουν οι μαθητές/τριες σε σχέση με τα θέματα που συζητήθηκαν (παρουσίαση για ένα θέμα ενδιαφέροντος, δημιουργία βίντεο, μια καμπάνια κ.λπ.);

Έντυπο 1α

Ο/οι στόχος/οι της τάξης μας σε σχέση με τη συμπεριφορά μας για τη φετινή χρονιά είναι:

_____

_____

_____

Θετικές συμπεριφορές στην τάξη μας

- _____

  _____

- _____

  _____

Συμπεριφορές στην τάξη μας που μας δυσκολεύουν

- _____

  _____

- _____

  _____

Τί μπορούμε να κάνουμε, εμείς (ως ομάδα αλλά και ατομικά) για να ενισχύσουμε τις θετικές συμπεριφορές στην ομάδα/τάξη μας;

_____

_____

_____

_____

Τί μπορούμε να κάνουμε, εμείς (ως ομάδα αλλά και ατομικά) για τις συμπεριφορές στην τάξη που μας δυσκολεύουν;

_____

_____

_____

_____

© Διαδρομές ΙΙ, Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ (2024-2025)

Έντυπο 1β

Συμπεριφορές που δυσκολεύουν και συμπεριφορές που «ξεφεύγουν»
Θέτοντας στόχους και παρακολουθώντας την πορεία

Διαδικασία

- Αρχικά συζητούμε με τους/τις μαθητές/τριές μας **πώς θα θέλαμε να είναι η τάξη μας, για να νιώθουμε καλά** (θετικά συναισθήματα, να είμαστε αποτελεσματικοί και να συνδεόμαστε με τους άλλους)
- Οι μαθητές/τριες επιλέγουν και συναποφασίζουν δυο-τρία θετικά στοιχεία της τάξης που χρειάζονται ενίσχυση και δυο-τρία στοιχεία που τους/τις δυσκολεύουν και χρειάζονται βελτίωση για την επίτευξη του/των στόχου/ων.
- Ζητούμε από τους/τις μαθητές/τριες **να εντοπίσουν τις συμπεριφορές που παρατηρούνται στην τάξη μας και είναι πιθανό να δυσκολεύουν τη διαδικασία του μαθήματος και την αλληλεπίδραση στην ομάδα** (συνεργασία, σχέσεις, συναισθήματα κ.λπ.), καθώς και τις **συμπεριφορές που ξεπερνούν τα όρια, «ξεφεύγουν», διαταράσσουν σε μεγάλο βαθμό τη λειτουργία της τάξης** και μπορεί να οδηγήσουν σε συνέπειες για τους εμπλεκόμενους.
- Στη συνέχεια οι μαθητές/τριες εντοπίζουν συνεργατικά τρόπους, με τους οποίους θα μπορούσαν ατομικά ή ως ομάδα να ενισχύσουν τις θετικές συμπεριφορές που επέλεξαν ή/και να μειώσουν τις συμπεριφορές εκείνες που τους/τις δυσκολεύουν.

Συζήτηση

- Συζητούμε με τους/τις μαθητές/τριες **τι μπορεί να οδηγεί σε αυτές τις συμπεριφορές** (π.χ. για να τραβήξουν την προσοχή των συμμαθητών, αποφυγή του μαθήματος, λόγω ενός γεγονότος στο διάλειμμα ή την οικογένεια, επειδή τους δυσκολεύει το μάθημα, υπάρχει κούραση ή/και έλλειψη κινήτρου). Στη συνέχεια, ρωτούμε τους/τις μαθητές/τριες **πώς επιδρούν αυτές οι συμπεριφορές στην καθημερινότητα της τάξης** και τους/τις ενθαρρύνουμε να διατυπώσουν προτάσεις για τη διαχείρισή τους.
- Συζητούμε επίσης και για τις **συμπεριφορές που «ξεφεύγουν»**, εστιάζοντας στον **αντίκτυπο που έχουν στην τάξη**, αναφέροντας προτάσεις για τη **διαχείρισή τους και πιθανή σύνδεση με συνέπειες**.
- **Εντοπίζουμε τις θετικές/λειτουργικές συμπεριφορές** αναδεικνύοντας τις δυνατότητες της τάξης.

➤ Με βάση τα παραπάνω τίθενται στόχοι για το επόμενο διάστημα

Έντυπο 1β

Συμπεριφορές που δυσκολεύουν και συμπεριφορές που «ξεφεύγουν»

Θέτοντας στόχους και παρακολουθώντας την πορεία

Αξίες στην τάξη

Για την τάξη μας ως ομάδα προκειμένου να νιώθουμε καλύτερα και να εξελισσόμαστε είναι σημαντικό να:

Συμπεριφορές στην τάξη

που μας δυσκολεύουν	που «ξεφεύγουν»
➢ ----------	➢ ----------
➢ ----------	➢ ----------

Τί μπορούμε να κάνουμε, εμείς (ως ομάδα αλλά και ατομικά) για τις συμπεριφορές στην τάξη που μας δυσκολεύουν

Συμπεριφορές στην τάξη που μας βοηθούν να νιώθουμε καλά:

➢ ----------

➢ ----------

Τί μπορούμε να κάνουμε, εμείς (ως ομάδα αλλά και ατομικά) για να ενισχύσουμε τις θετικές συμπεριφορές στην ομάδα/τάξη μας;

Ο στόχος της τάξης μας για το επόμενο διάστημα: